USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **S. S.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2022, č. j. 32 Az 40/2020-53,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 15. 6. 2020, č. j. OAM-743/ZA-ZA11-HA10-2018, žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji zamítl rozsudkem ze dne 31. 10. 2022, č. j. 32 Az 40/2020-53. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Uvedl, že velmi detailně zodpověděl všechny otázky mířící na přezkoumání znalosti poměrů, pročež osvědčil, že je skutečným příslušníkem minoritní skupiny sikhů, která je ze strany hinduistů pronásledována, přičemž zmínil i konkrétní incidenty, pro

které se obává navrátit do domovského státu. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však nevyplývá, z jakého důvodu je faktické postavení sikhů v Indii bezproblémové, přičemž argumenty stěžovatele mířící k hrozícímu pronásledování byly odmítnuty toliko z toho důvodu, že sám stěžovatel neprodělal osobní zkušenost s pronásledováním. Napadené rozhodnutí však nenabízí odpověď na posouzení bezpečnostní a politické situace v domovském státě stěžovatele, a to z pohledu jeho obavy. Napadený rozsudek pak vyjma rekapitulace výpovědí stěžovatele nenabízí vypořádání jeho tvrzení, nehodnotí provedené důkazy jednotlivě a posléze ve vzájemném kontextu a nijak se nezabývá nesouladem listinných zpráv o bezpečnostní a politické situaci v Indii s některými pasážemi výpovědí stěžovatele. Není tak možné zjistit, z jakého důvodu se správní orgán při hodnocení důkazů přiklonil k určitému důkazu na úkor důkazu jiného. Řízení o mezinárodní ochraně představuje specifické řízení, při kterém nelze klást na osobu žadatele zvýšené požadavky stran důkazního břemena, neboť nelze očekávat, že cizinec prchající z domovského státu bude vybaven širokou paletou důkazů prokazujících jeho obavy, a to zvláště v situaci kdy stěžovatel nyní neudržuje styky s domovským státem. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Na úvod Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozsudek krajského soudu čítá 21 stran, na kterých krajský soud velmi důkladně zdůvodňuje, proč nemohl být stěžovateli udělen azyl, resp. doplňková ochrana. Jeho závěry jsou přitom logické, srozumitelné a přezkoumatelné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Rovněž žalovaný se ve svém obsáhlém rozhodnutí (28 stran) zabýval všemi tvrzeními stěžovatele a své závěry řádně a podrobně odůvodnil.

[8] Důvěryhodnost stěžovatelova tvrzení je stěžejním důkazem při prokazování relevance jeho azylového příběhu. Důsledkem nekonzistentnosti a nevěrohodnosti tvrzených skutečností může být neudělení mezinárodní ochrany. S touto situací se již Nejvyšší správní soud vypořádal např. v rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, v němž uvedl, že *„jsou-li tvrzení rozporná, nelze učinit jednoznačný závěr o tom, která z rozporných tvrzení by měl správní orgán ve vztahu k jednotlivým podmínkám pro udělení azylu považovat za důvody, ve kterých žadatel spatřuje podmínky pro udělení azylu. Nevěrohodnost tvrzení na podkladě uvádění rozporuplných tvrzení znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu.“* (k otázce věrohodnosti žadatele srov. dále např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007-64, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Konkrétní rozpory v jednotlivých porovnávaných výpovědích stěžovatele velmi podrobně popsal žalovaný na str. 12 až 14 a str. 22 žalobou napadeného rozhodnutí a následně i krajský soud na str. 15 až 18 napadeného rozsudku. Zejména se jednalo o nekonzistentní tvrzení stěžovatele co se týče časových údajů ohledně údajných útoků hinduistů vůči jeho osobě, začátku problémů stěžovatele v zemi původu a toho, kdy zastával funkci prezidenta výboru správy gurudváry (sikhský chrám) ve městě Budhi Pind. Dále se jednalo o rozporné informace ohledně jeho členství v politické straně SAD, útoků na jeho osobu, zadržení na policejní stanici na 24 hodin, skrývání se před policií a souběžně probíhajícího studia na vysoké škole v Indii. Dále šlo i o nesrovnalosti ohledně jeho špatného zdravotního stavu, který měl být podle tvrzení stěžovatele způsoben útoky hinduistů, což je však v rozporu s předloženými lékařskými zprávami. V průběhu pohovorů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy byl na tyto rozpory ve svých tvrzeních dotazován, přitom nebyl schopen převážnou většinu rozporných tvrzení věrohodně vysvětlit. Závěr žalovaného i krajského soudu o nevěrohodnosti a účelovosti příběhu stěžovatele je tak správný, neboť nejasnosti a rozpory v jeho tvrzeních lze označit za natolik zásadní, že mohou být považovány za důkaz o nevěrohodnosti celého jeho příběhu.

[9] K námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu žalovaným Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17. Ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Žalovaný a následně krajský soud při posouzení skutkového stavu vycházeli především z výpovědí stěžovatele, jím doložených materiálů a dále z informací o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Indii. Jednalo se zejména o Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi Indie ze dne 30. 8. 2018, Informace OAMP, Sikhové v Paňdžábu ze dne 26. 11. 2019, zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi Indie 2018 ze dne 20. 3. 2019, Informace OAMP, Hodnocení Indie jako bezpečné země původu ze dne 15. 7. 2019 a Informace belgického Generálního úřadu pro cizince ze dne 5. 1. 2016, získané z rámci evropského Projektu lékařských informací o zemích původu III (MedCOI

Project III), Přehled informací o zemi, Přístup ke zdravotní péči: Indie ze dne 22. 8. 2019, překlad vybraných částí. Uvedené podklady splňují výše jmenované podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury.

[10] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel přicestoval na území České republiky v červnu 2015, a to na studentské vízum. Studium však ukončil předčasně v roce 2016, čímž přišel o pobytové oprávnění, a poté pobýval 3 měsíce ve Velké Británii. Po návratu do České republiky se pokusil svůj pobyt legalizovat podáním žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu a o zaměstnaneckou kartu, nebylo mu však vyhověno. Následně mu byl vystaven výjezdní příkaz s platností do 31. 8. 2018. Téhož dne pak požádal o udělení mezinárodní ochrany. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak správnímu vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004-83).

[11] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální pobyt v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

[12] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 17. května 2023

David Hipšr
předseda senátu